

Európai közjog

2017/18. őszi szemeszter

Szegedi László
Kozák Kornélia

NKE-NETK

Tervezett tematika

- szeptember 4. Integrációtörténeti áttekintés
- szeptember 11. Az EU jogalanyisága,, integrációs célkitűzések, alapértékei
- szeptember 18. Az EU hatáskörei és a tagság
- szeptember 25. Az intézmények általános áttekintése; az Európai Tanács
- október 2. A Tanács
- október 9. Az Európai Parlament
- október 16. A Bizottság
- október 23. A monetáris politika intézményrendszere, az EU költségvetése, a Számvevőszék és az Európai Beruházási Bank
- október 30. Az Európai Unió Bírósága
- november 6. Tanácsadó szervek és ügynökségek
- november 13. Jogalkotási és döntéshozatali eljárások
- november 20. Az uniós polgárság
- november 27. Alapjogvédelem az EU-ban
- december 4. Immunitás, felelősség
- december 11. A KKBP jogi és intézményi keretei

Alapjogvédelem az EU-ban

- Integráció **gazdasági** alapokkal rendelkező
- Járulékos jelleggel (gazdasági szereplő egyén) jelent meg az alapjogok fontossága, de e szabályozási tárgykör alapvetően a **nemzetközi jog** területén tűnik fel
- Integrációtörténetben:
  - 3 intézmény közös nyilatkozata ‘77-ből
  - Msz. alapjogvédelem szerződési rangra emelkedik
  - Felvetődik EJEE-hez való csatlakozás (nem volt még hatásköre megkötni akkor)

Ismétlésképpen

Európa Tanács létrejötte:

- Churchill tevékenysége és beszédei
- Fulton (1946); 1947 (London)
- **Európa Tanács alapító okmányának aláírása (1949)**
  - **Emberi Jogok Európai Egyezménye (1950)**
  - Miniszterek Bizottsága
  - **Emberi Jogok Európai Bírósága**
  - Kiemelkedő jelentőségű
  - DE: **el is válik** közösségi és uniós integrációtól tagságát és célkitűzéseit tekintve is

Alapjogi Charta

- **EU első alapjogi katalógusa**, így legitimációs bázis is
- **2000 decemberében Nizzában** írták alá, de csak ünnepélyes nyilatkozata 3 EU intézménynek, majd **LSz. szerződési rangra** emelkedett
- **Tartalmilag:**
  - Klasszikus szabadságjogokat
  - Gazdasági. szociális és kulturális jogokat
  - Harmadik generációs jogokat

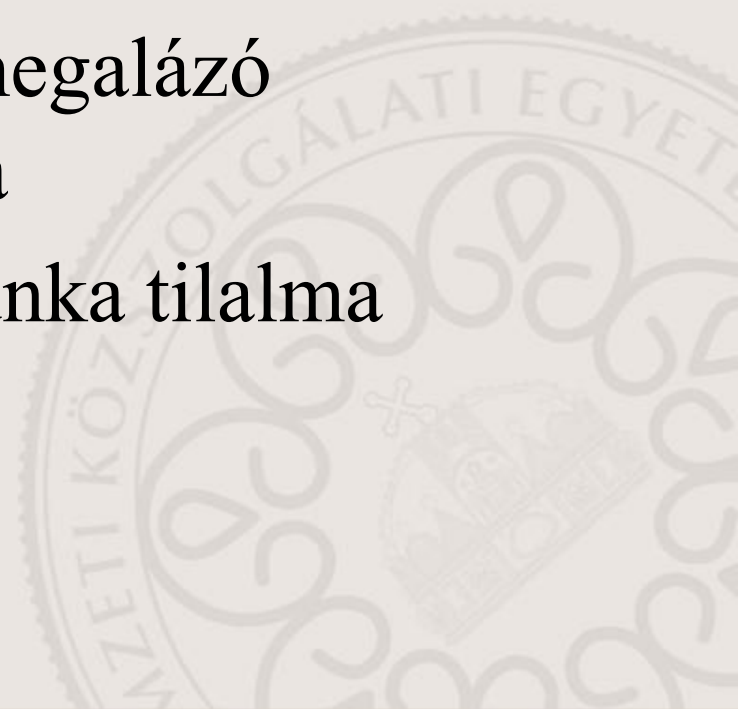
Alapjogi Charta szerkezeti felépítése

- Méltóság
- Szabadságjogok
- Egyenlőség
- Szolidaritás
- Polgárok jogai
- Igazságszolgáltatás

Méltóság

- Emberi méltóság
- Élethez való jog
- Személyi sérthetlenséghez való jog
- Kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma
- Rabszolgaság és kényszermunka tilalma

Szabadságjogok

- Szabadsághoz és biztonsághoz való jog
- Magán- és családi élet tiszteletben tartása
- Személyes adatok védelme
- Házasságkötéshez és családalapításhoz való jog
- Gondolat-lelkiismeret- és vallásszabadság
- Véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadsága
- Gyülekezés és az egyesülés szabadsága
- Művészet és tudomány szabadsága
- Oktatáshoz való jog
- Foglalkozás megválasztásának szabadsága és munkavállaláshoz való jog
- Vállalkozás szabadsága
- Tulajdonhoz való jog
- Menedékjog
- Védelem a kitoloncolással, kiutasítással és a kiadatással szemben

Egyenlőség

- Törvény előtti egyenlőség
- Megkülönböztetés tilalma
- Kulturális vallási és nyelvi sokféleség
- Nők és férfiak közötti egyenlőség
- Gyermek jogai
- Idősek jogai
- Fogyatékkal élő személyek beilleszkedését

Szolidaritás

- Munkavállalók joga a vállalkozásnál a tájékoztatáshoz és konzultációhoz
- Kollektív tárgyaláshoz és fellépéshez való jog
- Munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez való jog
- Indokolatlan elbocsátással szembeni
- Tisztességes és igazságos munkafeltételek
- Gyermekmunka tilalma és fiatalok munkahelyi védelme
- Család és munka
- Szociális biztonság és segítségnyújtás
- Egészségvédelem
- Általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés
- Környezetvédelem
- Fogyasztók védelem

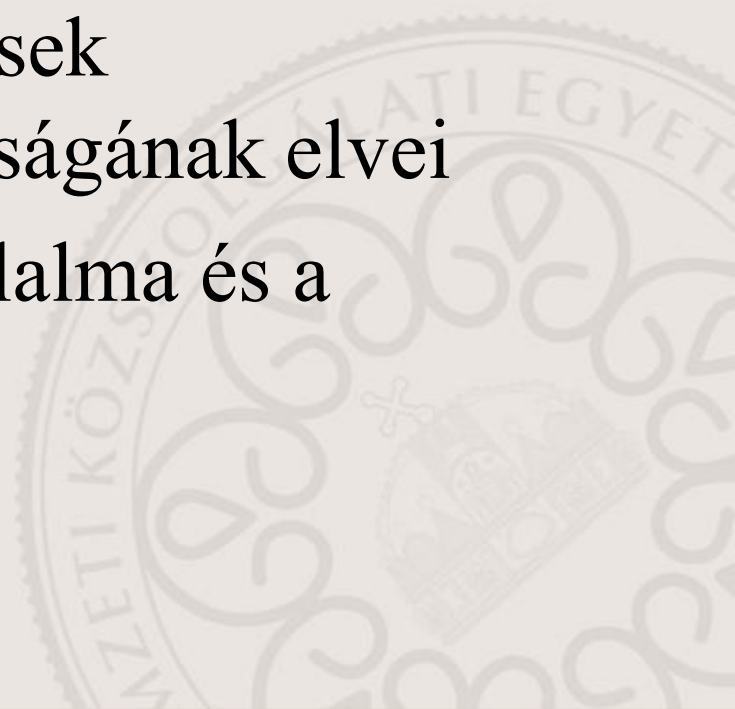
Polgárok jogai

- Aktív és passzív választójog
- Megfelelő ügyintézéshez való jog
- Dokumentumokhoz való hozzáférés
- Petíciós jog (EP) és Panaszjog (Eu-i Ombudsman)
- Mozgás és tartózkodás szabadsága
- Diplomáciai és konzuli védelem

Igazságszolgáltatás

- Hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jog
- Ártatlanság vélelme és a védelemhez való jog
- Bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvei
- Kétszeres eljárás alá vonás tilalma és a kétszeres büntetés tilalma

Alkalmazási köre

- **EU intézményei szervei és tagállamok is (!)**
- **Törvény által korlátozás (lényeges tartalom nem) szükségesség és arányosság tesztje**
- **EJEE-nek megfelelő jogosultságok (azonosság és kiterjesztett védelem Unió joga alapján)**
- **Charta értelmezésére vonatkozó magyarázatokat figyelembe venni EU és tagállami bíróságoknak**
- **Szűkítő értelmezés tilalma**

Alkalmazási köre

- **DE:** Charta **nem hatáskör-bővítés** alapja
- **CÉL:** léthatóvá tenni a meglévő alapjogok listáját
- EuB esetjoga kifejezetten kiterjedt:
  - *Stauder* (emberi jogok védelme közösségi jog ált. elve)
  - *Rutili* (EJEE-re való hivatkozás és egyre inkább EJEB esetjog is)

Alapjogi Ügynökség

- Eredetileg 2007-ben **Rasszizmus és Idegengyűlölet elleni Megfigyelőközpont – újrászervezés**
- Legfőbb döntéshozó **Igazgatótanács + előkészítő Végrehajtó Bizottság**
- Érintett EU és tagállami szerveknek **támogatást ad, szakértelmet biztosít:**
  - Jelentések, kutatások végzése,
  - **DE nem hatósági hatáskörök és egyedi jogsértések elbírálása**

EJEB és EuB joggyakorlatának kapcsolódási pontjai

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
A HAZA SZOLGÁLATÁBAN

- EUSz. 6. cikk (2) bekezdése (későbbi csatlakozás) alapján EJEB joggyakorlat kiemelkedő szerepe
- DE:
  - Alapjogvédelmi vetületet **nem feltétlenül követi** EuB (ld. Grogan-ügyben hozott ítélet)
  - Problémás hatásköri esetek
    - irányelvnél eljár EJEB
    - **Bosphorus-formula** (egyenértékű EU alapjogvédelme EJEB nem vizsgálja tényállást, de nyilvánvaló sérelemnél igen) = **EGYENÉRTÉKŰ UNIÓS ALAPJOGVÉDELME VÉLELMÉ**

EU csatlakozása az EJEE-hez?

- EUSz. 6. cikk (2) bekezdése alapján csatlakozik **MIKOR?**
- **Bíróság 2/13 sz. véleménye (nem támogatta)**
  - EU alárendeltsége EJEB irányában
  - Összhang hiánya Charta és EJEE között (magasabb védelem?)
  - Nem veszik figyelembe EU nem állami szereplő
  - Eljárási problémák

LEHETŐSÉGEK: újratárgyalása csatlakozási feltételeknek VAGY 6. cikk (2) módosítása?